

О. П. Корусь

Філонович Клавдія Петрівна

ФІЛОНОВИЧ Клавдія Петрівна (29. 04. 1889, м. Канів Київської губ., нині Черкаського р-ну Черкаської обл. — 21. 10. 1952, Харків) — скульпторка, художниця-фарфористка, графік. Членкиня товариств киян-художників (1918), Співки художників УРСР (1946). Навчалася в різних художніх школах Києва; екстерном склала іспити на вчителя малювання при Київській художній школі; закінчила скульптурне відділення Товариства заохочення мистецтв у Петрограді (нині Санкт-Петербург, 1916); відвідувала приватну майстерню професора Р. Баха. Від 1917 мешкала та вчителювала в с. Прохорівка Полтавської губ. (нині Черкаського р-ну Черкаської обл.); 1920—23 працювала художником-оформлювачем у клубі й театрі в с. Григорівка на Полтавщині; 1923—25 — художником у майстерні «Фарфор-фаянс-скло»; 1924—25 і 1933—35 — художником-оформлювачем у Музеї революції; 1924—27 — художником-графіком у трудовому колективі «ИЗО» (усі — Київ). 1927—48 частіше жила в Харкові; була художником-графіком в Асоціації художників Червоної України (1927—30) та Сільськогосподарському музеї (1927—31); 1929—36 поєднувала ці обов'язки з роботою в багатьох видавництвах і організаціях. 1933—47 розробляла скульптуру в харківських художньо-виробничих майстернях («Витязь», 1937 (не збережено); «Партизанка»), 1937—47 створювала моделі для тиражування в гіпсі на Харківській скульптурній фабриці («О. Невський», 1937; «Медсестра», «Щедрий урожай», «Прикордонник», «Папанінці»; усі — 1939). Багато скульптурних творів Ф. довоєнного періоду не збережено. У роки 2-ї світової війни оформлювала Воєнно-окружний та Київський шпиталі, працювала в дитячому журналі «Будь готов», де писала оповідання й ілюструвала їх. Авторка спогадів «Записки художника» про життя Харкова часів фашистської окупації 1941—43. У 1948 на Київському експериментальному кераміко-художньому заводі виконала серію портретів (на 6-ти

фарфорових тарілках) Героїв Соціалістичної Праці П. Ангеліної, М. Озерного, Є. Хобти та ін. 1949 працювала скульпторкою на цьому ж заводі, а від 1950 — в артілі «Керамік» у м. Полонне (нині Шепетівського р-ну Хмельницької обл.). Її скульптура витримана в стилістиці академічного реалізму середини 1950-х рр. і вирізняється ретельним реалістичним моделюванням; сюжетні композиції мають оповідальний характер, розкривають основні смислові лінії літературного твору та відображають певний психологізм ситуацій. Учасниця мистецьких виставок від 1907. Деякі твори зберігаються в Національному музеї українського народного декоративного мистецтва (Київ), Шевченківському національному заповіднику (м. Канів Черкаської обл.), Хмельницькому краєзнавчому музеї.

Фотоілюстрації

Основні твори

скульптура — «М. Чернишевський» (1938), «С. Разін» (1938—40), «Зустріч Макбета і Банко з відьмами» (1947), «Колгоспниця», «Тенісистка» (обидві — 1948), «Агітатор», композиції «Є. Онєгін і Тетяна в саду», «Розмова Є. Онєгіна й Тетяни», «Ленський і Ольга» (всі — 1950).

Рекомендована література

1. Корусь О. Мала пластика Клавдії Філонович кінця 1940-х — початку 1950-х рр. для фарфорових заводів Києва та Полонного // Наук. вісн. Нац. музею історії України. 2018. № 3.

Бібліографічний опис:

Філонович Клавдія Петрівна / О. П. Корусь// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-879595>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).